

НАРОДНО СЪБРАНИЕ
Вх. № 52-654-01-80
Дата: 04 / 04 2026 г.

14. 14
СД

ДО

Г-ЖА МИХАЕЛА ДОЦОВА

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА

НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ

Уважаема госпожо Председател,

На основание чл. 87, ал. 1 от Конституцията на Република България и чл. 70, ал. 1, т. 1 от Правилника за организацията и дейността на Народното събрание внасяме законопроект за изменение и допълнение на Изборния кодекс.

Молим законопроектът да бъде представен за разглеждане и гласуване.

Вносител:

Николеeta Христова Тодорова

Борна Нончева

Силвия Христова

Десислава Косева

Зина Тихова

Даниел Ангелов - Кръшев

Димитър Петров

Пламен Белов

Мария Тодорова

Милан Трифонов

Наденда Колева-Стойчева

Михаелас Йозиф

Петер Бушман

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ПЕТДЕСЕТ И ВТОРО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

Проект!

ЗАКОН

за изменение и допълнение на Изборния кодекс

(обн., ДВ, бр. 19 от 2014 г.; изм., бр. 35, 53 и 98 от 2014 г., бр. 79 от 2015 г., бр. 39, 57, 85 и 97 от 2016 г.; Решение № 3 на Конституционния съд от 2017 г. – бр. 20 от 2017 г.; изм., бр. 85 от 2017 г., бр. 94 и 102 от 2018 г., бр. 17, 21, 29, 34, 60 и 61 от 2019 г., бр. 88 и 107 от 2020 г., бр. 36 от 2021 г.; Решение № 5 на Конституционния съд от 2021 г. – бр. 37 от 2021 г.; Решение № 9 на Конституционния съд от 2021 г. – бр. 58 от 2021 г.; изм., бр. 15 и 104 от 2022 г.; Решение № 9 на Конституционния съд от 2023 г. – бр. 104 от 2023 г.; изм., бр. 85 от 2024 г. и бр. 23 от 2026 г.)

§ 1. В чл. 11, ал. 2 думите „чл. 14, ал. 2, 3, 4 и 5“ се заменят с „чл. 14, ал. 2, 3 и 4“.

§ 2. В чл. 14 ал. 5 се отменя.

§ 3. В чл. 50, ал. 1 в текста преди т. 1 думите „избира, съответно“ се заличават.

§ 4. Член 56 се изменя така:

„Чл. 56. (1) Централната избирателна комисия създава обучително звено, което:

1. организира и провежда обучението на членовете на избирателните комисии;
2. разработва програми и материали за разясняване на избирателите реда и начина на гласуване;

3. провежда обучителни семинари и конференции;

4. води публичен електронен регистър на лицата, успешно преминали обучение по т. 3.

(2) В периодите между избори обучителното звено организира курсове за обучение по прилагането на Изборния кодекс на лица, предложени от партии и коалиции, за което се издава сертификат.

(3) Начинът на формиране на звеното, неговата структура и дейност се определят с Правилника по чл. 48, ал. 3. Съставът му се публикува на интернет страницата на комисията.

(4) В работата на обучителното звено могат да участват представители на Обществения съвет.

(5) Обученията на членовете на изборителните комисии извън страната може да се провеждат и в дистанционна форма.“.

§ 5. В чл. 57, ал. т. 43 се изменя така:

„43. предава в Националния архивен фонд екземпляра за Централната изборителна комисия от протоколите на секционните изборителни комисии на електронен носител, на районните и общинските изборителни комисии на хартиен носител;“.

§ 6. Създава се чл. 57а:

„Председател

Чл. 57а. Председателят на Централната изборителна комисия:

1. организира и ръководи дейността на комисията;
2. насрочва и ръководи заседанията на комисията;
3. разпределя работата между членовете;
4. подписва протоколите и решенията на комисията;
5. упражнява бюджета на комисията;
6. утвърждава щатното разписание на администрацията на комисията;
7. сключва, изменя и прекратява трудовите договори със служителите от администрацията.“.

§ 7. В чл. 199а числото „15“ се заменя с „45“.

§ 8. В чл. 206 се правят следните изменения:

1. Алинея 1 се изменя така:

„(1) В изборителната секция изборителят гласува с бюлетина за машинно гласуване, освен в случаите на чл. 212, ал. 5 и чл. 269.“.

2. Алинея 3 се отменя.

§ 9. В чл. 208, ал. 1 в началото се поставят думите „В случаите по чл. 212, ал. 5 и чл. 269“.

§ 10. В чл. 212 се правят следните изменения:

1. В ал. 1 думите „може да“ се заличават.
2. В ал. 4 думите „бюлетина от машинно гласуване“ се заменят с „контролна разписка“.

§ 11. В чл. 213а, ал. 2 се изменя така:

„(2) Министерството на иновациите и дигиталната трансформация съвместно с Министерството на вътрешните работи, Българския институт за стандартизация и Българския институт по метрология удостоверяват съответствието на доставения тип

техническо устройство за машинно гласуване с изискванията по чл. 213, ал. 3 и изискванията на техническата спецификация по методика, утвърдена от министъра на иновациите и дигиталната трансформация, министъра на вътрешните работи, председателя на Българския институт по метрология и председателя на управителния съвет на Българския институт за стандартизация. Министерството на иновациите и дигиталната трансформация и Министерството на вътрешните работи проверяват модулите от софтуера, свързани с преброяването на гласовете по методика, утвърдена от министъра на иновациите и дигиталната трансформация и министъра на вътрешните работи.“.

§ 12. В чл. 219 съюзът „и“ се заменя със „съответно“.

§ 13. В чл. 249, ал.1 изречение първо се изменя така: „За произвеждане на изборите територията на страната се разделя на 31 многомандатни изборни района, в това число три в област София-град и два в област Пловдив.“.

§ 14. В чл. 268 се правят следните изменения:

1. В ал. 4, изречение второ се изменя така: „Избирателят получава съобщение за приключване на гласуването, отпечатва се контролна разписка с отразения вот, която се пуска в специална кутия за машинното гласуване.“.

2. В ал. 5 думата „бюлетината“ се заменя с „разписката“.

§ 15. В чл. 270, ал. 2, изречение второ след думата „бюлетините“ се добавя „и контролните разписки от машинното гласуване“, а след думата „опаконат“ се добавя „поотделно“.

§ 16. Член 271 се изменя така:

„Чл. 271 (1) След приключване на гласуването секционната избирателна комисия отчита резултатите от машинното гласуване в избирателната секция чрез отпечатване на протокол от системата при спазване на разпоредбите на този раздел по ред, определен от Централната избирателна комисия по чл. 57, ал. 1, т. 29.

(2) При установяване на резултатите от гласуването броят на машинно гласувалите избиратели е равен на броя на потвърдените гласове от машинното гласуване, които гласове са равни на броя на отпечатаните от системата контролни разписки.“.

§ 17. В чл. 277, ал. 1 думите „и бюлетините от машинно гласуване“ се заличават.

§ 18. В чл. 278, ал. 6 думите „и бюлетини от машинно гласуване“ се заличават.

§ 19. В чл. 279 в заглавието и навсякъде в текста думите „и бюлетините от машинно гласуване“ се заличават.

§ 20. В чл. 280, ал. 1 думите „и бюлетина от машинно гласуване“ се заличават.

§ 21. В чл. 281 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1, т. 1 накрая се добавя „и броят на потвърдените гласове от машинното гласуване“.

2. Създават се ал. 3 и 4:

„(3) Протоколът от машинното гласуване се прилага към протокола по ал. 1 и е неразделна част от него.

(4) Данните от протокола от машинното гласуване се прибавят към данните от протокола на секционната избирателна комисия по ал. 1 и 2 при въвеждането им в изчислителния пункт на районната избирателна комисия чрез прехвърляне от записващото техническо устройство.“.

§ 22. В чл. 283, изречение първо след думата „протокол“ се добавя „включително протокола с данните от машинното гласуване“.

§ 23. Създава се чл. 288:

„Прехвърляне на данните от записващото техническо устройство

Чл. 288 (1) Членовете на секционната избирателна комисия по чл. 285, ал. 1 проследяват прехвърлянето на данните от записващото техническо устройство от машинното гласуване в изчислителния пункт на районната избирателна комисия.

(2) Данните от записващото техническо устройство се сверяват с данните от протокола от машинното гласуване, неразделна част от протокола на секционната избирателна комисия.“.

§ 24. В чл. 288а след думата „комисии“ се добавя „и прехвърляне на данните от записващото техническо устройство“.

§ 25. В чл. 289, ал. 1 след думата „комисии“ се добавя „от гласуването с хартиени бюлетини и от машинното гласуване“.

§ 26. В чл. 301 се правят следните допълнения:

1. В ал. 1 след думата „страната“ се поставя запетая и се добавя „данните от машинното гласуване“.

2. В ал. 2, изречение второ след думата „комисии“ се добавя „и данните от машинното гласуване“.

§ 27. В чл. 333 в заглавието и навсякъде в текста думите „и бюлетините от машинно гласуване“ се заличават.

§ 28. В чл. 334, ал. 1 думите „и бюлетина от машинно гласуване“ се заличават.

§ 29. В чл. 335 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1, т. 1 накрая се добавя „и броят на потвърдените гласове от машинното гласуване“.

2. Създават се ал. 2 и 3:

„(2) Протоколът от машинното гласуване се прилага към протокола по ал. 1 и е неразделна част от него.

(3) Данните от протокола от машинното гласуване се прибавят към данните от протокола на секционната избирателна комисия по ал. 1 при въвеждането им в изчислителния пункт на районната избирателна комисия чрез прехвърляне от записващото техническо устройство.“.

§ 30. В чл. 339, ал. 1 след думата „комисии се добавя „от гласуването с хартиени бюлетини от машинното гласуване“.

§ 31. В чл. 346 се правят следните допълнения:

1. В ал. 1 след думата „страната“ се поставя запетая и се добавя „данните от машинното гласуване“.

2. В ал. 2, изречение второ след думата „комисии“ се добавя „и данните от машинното гласуване“.

§ 32. В чл. 375 думите „чл. 14, т. 2 – 5“ се заменят с „чл. 14, ал. 2 и 3“.

§ 33. В чл. 382, ал. 1 след думата „комисии“ се добавя „от гласуването с хартиени бюлетини от машинното гласуване“.

§ 34. В чл. 429, ал. 2, изречение второ след думата „бюлетините“ се добавя „и контролните разписки от машинното гласуване“, а след думата „опаконат“ се добавя „поотделно“.

§ 35. Член 430 се изменя така:

„Чл. 430 (1) След приключване на гласуването секционната избирателна комисия отчита резултатите от машинното гласуване в избирателната секция чрез отпечатване на протокол от системата при спазване на разпоредбите на този раздел по ред, определен от Централната избирателна комисия по чл. 57, ал. 1, т. 29.

(2) При установяване на резултатите от гласуването броят на машинно гласувалите избиратели е равен на броя на потвърдените гласове от машинното гласуване.“.

§ 36. В чл. 437, ал. 6 думите „и бюлетини от машинно гласуване“ се заличават.

§ 37. В чл. 438 в заглавието и навсякъде в текста думите „и бюлетините от машинно гласуване“ се заличават.

§ 38. В чл. 439, ал. 1 думите „и бюлетина от машинно гласуване“ се заличават.

§ 39. В чл. 440 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1, т. 1 накрая се добавя „и броят на потвърдените гласове от машинното гласуване“.

2. Създават се ал. 3 и 4:

„(3) Протоколът от машинното гласуване се прилага към протокола по ал. 1 и е неразделна част от него.

(4) Данните от протокола от машинното гласуване се прибавят към данните от протокола на секционната изборителна комисия по ал. 1 при въвеждането им в изчислителния пункт на общинската изборителна комисия чрез прехвърляне от записващото техническо устройство.“

§ 40. Създава се чл. 446:

„Прехвърляне на данните от записващото техническо устройство

Чл. 288 (1) Членовете на секционната изборителна комисия по чл. 444, ал. 1 проследяват прехвърлянето на данните от записващото техническо устройство от машинното гласуване в изчислителния пункт на общинската изборителна комисия.

(2) Данните от записващото техническо устройство се сверяват с данните от протокола от машинното гласуване, неразделна част от протоколите на секционната изборителна комисия.“

§ 41. В чл. 446а след думата „комисии“ се добавя „и прехвърляне на данните от записващото технически устройство“.

§ 42. В чл. 447 след думата „комисии“ се добавя „от гласуването с хартиени бюлетини и от машинното гласуване“.

§ 43. В чл. 450 се правят следните допълнения:

1. В ал. 1:

а) в т. 7 накрая се добавя „и потвърдените гласове от машинното гласуване“.

б) създава се т. 18:

„18. данните от машинното гласуване.“

2. Създава се ал. 3:

„(3) Данните от гласуването с хартиени бюлетини и от машинното гласуване се сумират, като общият брой на гласувалите изборители с хартиени бюлетини и на

машинно гласувалите избиратели е равен на общия брой на намерените в избирателните кутии бюлетини и на броя на потвърдените гласове от машинното гласуване.“.

§ 44. В чл. 475 се правят следните изменения:

1. В ал. 1 думите „от 2000 до 5000 лв.“ се заменят с „от 5000 до 10 000 евро“.

2. В ал. 2 думите „от 5000 до 10 000 лв.“ се заменят с „от 10 000 до 15 000 евро“.

§ 45. В § 1, т. 15 от допълнителните разпоредби се правят следните изменения и допълнения:

1. Създава се буква „в“:

„в) профилите в социалните мрежи на медиите по букви „а“ и „б“.“

2. Изречение трето се изменя така: „За целите на този кодекс социалните мрежи – фейсбук, туитър и други подобни, се приравняват на медийни услуги за нуждите на този кодекс.“

§ 46. Законът влиза в сила от деня на обнародването му в „Държавен вестник“.

Вносители:

Никоleta Тодорова

Блена Йончева

Силвия Христова

Десиспoва Кoстoвa

Янка Тяхкова

Виктор Николов -
Кърчев

Димитър Петров
Павел Белов

Мария Пурова -

Милена Трифонова -

Наденда Колева - Стойчева

Muxalas Doyche
Peter Briand

МОТИВИ

към законопроекта за изменение и допълнение на Изборния кодекс

Изборният кодекс, обн., ДВ, бр. 19 от 5 март 2014 г., действа повече от дванадесет години, макар и с 29 изменения и допълнения, почти всички направени непосредствено преди поредни избори и концептуално противоречиви. За сравнение предходният Изборен кодекс (обн., ДВ, бр. 9 от 28 януари 2011 г.), който съдържа немалко сполучливи законодателни разрешения, е отменен три години след приеждането му. За тези дванадесет години на действие на Кодекса обществените отношения се промениха съществено. Промениха се възгледите и уменията на гражданите, политическата обстановка у нас, а също и в европейски и световен мащаб. Модерните технологии и вижданията на младото поколение са свършено нови, а социалните мрежи изместиха общуването на друго ниво. Темата за конституирането на централните държавни органи и местните органи на власт стана особено чувствителна за гражданите, поради което ролята на изборния процес зае едно от централните места в обществения живот. Това изисква да се направят изменения в Изборния кодекс, които да го приведат в съответствие с трайно променените обществени отношения в областта на изборите и с повишените изисквания на обществото.

С настоящия законопроект предлагаме отмяна на ограничаването на броя избирателни секции извън дипломатическите и консулските представителства, които могат да се образуват в държавите, които не са членки на Европейския съюз; възстановяване на правилото за 31 многомандатни изборни района за произвеждане на избори и отпадане на многомандатния район извън страната; уреждането на гласуването с машини като принцип за начина на гласуване (освен в изрично посочени хипотези), респективно - отпадането на възможността избирателят – по негов избор – да гласува с хартиена бюлетина; уредба на правомощията на председателя на Централната избирателна комисия и засилване на ролята и дейността на обучителното звено на комисията; оптимизиране на процеса по предаване и съхранение на изборните книжа и приравняване – за целите на кодекса, на социалните мрежи на медийни услуги.

Въпросите, свързани с уредбата в Изборния кодекс на секционните избирателни комисии извън страната са много съществени и чувствителни. Българските граждани, които живеят в чужбина и отговарят на изискванията да бъдат избиратели, имат конституционното право да гласуват, тъй като чл. 26, ал. 1 от Конституцията прогласява,

че всички българските граждани, където и да се намират, имат всички права и задължения по тази Конституция. Поради това противоречи на Основния закон ограничаването на активното изборително право на български граждани в държавите извън Европейския съюз и намаляването на секциите в тези страни на 20 извън дипломатическите и консулските представителства, въведено с изменението на чл. 14 ИК и създаването на нова алинея 5. По този начин се засегнаха основни права на български граждани в такива държави като Турция, Великобритания, Канада и пр. Това засягане на конституционни права на български граждани следва да бъде отстранено с отмяната на чл. 14, ал. 5 ИК.

Традиционно в Република България поради възприетата пропорционална изборителна система многомандатните изборни райони са 31 и те съвпадат с границите на областите в страната, като в това число са включени три района в област София-град и два района в област Пловдив. По същия начин са уредени изборните райони в чл. 67, ал. 1, чл. 68, ал. 1 и чл. 69, ал. 2 ИК от 2011 г. /отм./. Разпоредбата на чл. 249, ал. 1 ИК, който урежда броя на многомандатните изборни райони за произвеждане на избори за народни представители за Народно събрание и Велико народно събрание, и към който препращат чл. 313, ал. 2 и чл. 356, ал. 2 ИК също предвиждаше образуване в страната на 31 изборни райони. С изменението на чл. 249, ал. 1 ИК /обн., ДВ, бр. 36 от 1 май 2021 г./ изборните райони са увеличени на 32 поради създаването на район чужбина, за който са предвидени 4 народни представители. Затрудненията при прилагане на новосъздадения многомандатен изборен район са толкова много, че правят разпоредбата неприложима. Не могат да бъдат очертани границите на район чужбина, където живеят български граждани, отговарящи на изискванията за притежават активно изборително право. Не могат да се идентифицират и българските граждани, които трайно живеят в чужбина и имат там официална адресна регистрация и те да бъдат разграничени от лицата, които временно пребивават в чужбина на гости, на почивка, на екскурзия, в командировка и пр. Не може да се установи и в различните части на света колко български избиратели живеят, за да се отчетат гласовете за предвидения брой от 4 мандата. Поради своята неприложимост на практика разпоредбата на чл. 249, ал. 1, изр. 1 ИК следва да бъде изменена, като числото „32“ се замени с „31“, а думите „и един многомандатен изборен район извън страната“ бъдат заличени.

Изборният кодекс е разработен съобразно избрания начин за гласуване на всички видове избори с хартиени бюлетини. В резултат на това машинното гласуване е уредено в кодекса частично като алтернативен и второстепенен метод. Гласуването с

машини е предвидено в началото като експериментално; впоследствие като частично в 3000 секции; впоследствие в 6000 секции; впоследствие е отменено при местните избори; впоследствие през 2021 г. са произведени три вида избори на 4 април, 11 юли и 14 ноември, като на изборите на 11 юли се е гласувало само с 11 273 машини; на изборите за общински съветници и кметове през 2023 г. на първия тур - 29 октомври 2023 г., гласуването беше с хартиени бюлетини, а след решение на ВАС на втория тур се гласува и с машини.

Преминаването към машинно гласуване изисква то да бъде подходящо и подробно уредено в Изборния кодекс. На много места той употребява думите „хартиени бюлетини и бюлетини от машинно гласуване“, вместо да уреди само единия от начините на гласуване с оглед вида на секциите – с над 300 избиратели или с избиратели под тази цифра, секции за гласуване с подвижна избирателна кутия, избирателни секции в лечебни заведения, домове за стари хора и други специализирани институции за предоставяне на социални услуги и намиращите се извън страната плавателни съдове под българско знаме, избирателни секции извън страната, за образуването на които са подадени по-малко от 300 заявления по чл. 16, ал. 1 ИК или в които на последните избори са гласували по-малко от 300 избиратели.

Считаме, че при уредбата на машинното гласуване следва да уредим изрично задължение на избирателните комисии да броят контролните разписки като гаранция за законност и честност на изборите.

Предлагаме в удостоверяването на съответствието на доставения тип техническо устройство за машинно гласуване с изискванията по чл. 213, ал. 3 функция да има и Министерството на вътрешните работи, от една страна. От друга изрична проверка на модулите от софтуера, свързани с преброяването на гласовете, която ще се извършва от Министерството на иновациите и дигиталната трансформация и Министерството на вътрешните работи.

Произведените изцяло с устройства за гласуване предсрочни парламентарни избори на 11 юли 2021 г. показват по несъмнен начин, че е възможно гласуването да се произведе само с машини. Придобитият дългогодишен опит за работа с машини от избирателните комисии е от голямо значение. По данни на ЦИК на последните избори секциите с отчетени данни от флашките са 9273 и само в 81 секции поради повреда на флаш памети вотът е отчетен от съответните протоколи на СИК, а само в 75 секции гласуването е спряно поради повреда на машините.

Значителен опит за гласуване с машини придобиха и избирателите, но техният брой не е достатъчен. По данни на ЦИК 1 508 942 души на последните предсрочни парламентарни избори, а по други данни - 1 517 787 души са гласували машинно, което съставлява малко над половината избиратели – 51.6%. Освен разширяване на законодателна уредба на машинното гласуване е необходимо значително подобряване на обучителния процес на избирателите за работа с тях, тъй като с хартиени бюлетини са гласували 1 424 853 избиратели, или 48.4 %. Особено е необходимо да се помогне на по-възрастните избиратели да превъзмогнат психологическата бариера за работа с машините, за да могат да упражнят и те правото си да гласуват.

С въвеждане само на машинно гласуване положителните резултати ще са в няколко насоки: изборният процес ще стане по-бърз; няма да има недействителни бюлетини; протоколите ще станат по-опростени и ще се попълват по-лесно от секционните избирателни комисии; ще се избегнат грешките при двойното броене и отчитане на резултатите от гласуване с хартиени бюлетини и с машини; след края на изборния ден резултатите ще се обработват много по-бързо от всички комисии.

Независимо от постоянното увеличаване възнагражденията на членовете на избирателните комисии, уменията и качеството им на работа не стават по-добри. При възприетия у нас начин на сформирание на комисии от лица, предложени от партиите и отсъствието на професионална изборна администрация, известна качествена промяна би могло да се постигне чрез обучение на посочени от партиите лица от Обучителното звено на Централната избирателна комисия, които след полагане на изпит за придобиване на сертификат да имат предимство при включване в състава на различни избирателни комисии. Предвижда се Комисията да води публичен електронен регистър на успешно обучените лица, структуриран по общини. Това ще осигури прозрачност при подбора на членовете на избирателните комисии, ще улесни политическите партии и коалиции при определянето на техните представители и ще насърчи включването на лица с доказана подготовка в изборния процес

В Изборния кодекс следва да се регламентират правомощията на председателя на Централната избирателна комисия. Макар президентът да назначава членовете ѝ от номинираните от парламентарно представените партии и коалиции лица, съгласно дадената дефиниция в чл. 46, ал. 1 ИК Централната избирателна комисия е независим държавен орган. По същността си тя е колегиален административен орган, поради което за нея се прилагат всички принципи и законови разпоредби, приложими за всички административни органи. В случая статутът на председателя на комисията не е уреден

въобще в отклонение от законовата уредба на всички останали комисии. Това не отнема правомощията на председателя, произтичащи и от Изборния кодекс и от други законово и подзаконови актове, а само затруднява и обърква работата на комисията.

Във връзка с принципите на публичност, прозрачност и законоустановеност в работата на Централната изборителна комисия е необходимо да се предвиди в Изборния кодекс, че организацията на дейността ѝ и тази на подпомагащата я администрацията, следва да се уреди изцяло и трайно в Правилник за организация на дейността ѝ, който се обнародва в „Държавен вестник“, съгласно чл. 48, ал. 3 ИК. Недопустимо е важни аспекти от дейността на комисията да се уреждат с различни правила, които могат да се променят лесно и незабелязано, защото не се обнародват. Дейността на Обучителното звено и Звеното за машинно гласуване следва да намери детайлната си уредба в Правилника, а не в правила, които да се търсят на страницата на ЦИК.

Изборният кодекс съдържа повече от 500 основни разпоредби, без допълнителните, преходните и заключителните разпоредби. Начинът на подреждане на законовите текстове не винаги помага за лесното им откриване, многократно се повтарят напълно идентични разпоредби в различните видови избори. Същевременно докато някои етапи и действия в изборния процес са уредени разточително и по няколко пъти, то нови и важни законодателни въпроси само са маркирани, без да получат полагащата им се правна уредба. Пример за това е чл. 329 ИК, който урежда машинното гласуване крайно лаконично и неясно, като задължение на избирателя да отбележи по еднозначен начин своя вот.

Предложението относно предаването на изборните книжа от ЦИК на Националния архивен фонд цели оптимизиране на процеса по предаване и съхранение. Причините, които считаме, че налагат и обосновават предложения подход са свързани с факта, че при всеки избор секционните изборителни комисии в страната и чужбина са над 12 000. Предаването на техните протоколи на хартиен носител изисква огромен физически ресурс за транспорт, описване и складово пространство. Тъй като ЦИК вече разполага с дигитализирани копия на тези протоколи в базата си данни, предаването им на електронен носител е напълно логична стъпка. Районните и общинските комисии са значително по-малко (съответно 31 РИК и 265 ОИК), което позволява техните обобщени протоколи да останат на хартия за максимална сигурност. Като очаквани резултати тук спокойно могат да бъдат посочени спестяването на държавни средства за логистика и съхранение, по-бързият и лесен последващ достъп до дигиталния архив на СИК и екологичният ефект - чрез намаляване на използването на хартия в дългосрочен план.

В последните години наблюдаваме, че голяма част от предизборната агитация се пренесе в социалните мрежи. Масово и целодневно не се спазва забраната на чл. 204, ал. 3 ИК резултатите от социологическите проучвания да не се оповестяват до 20.00 ч. на изборния ден. Резултати от социологически проучвания се съобщават през целия ден и то не от регистрираните в Централната избирателна комисия по реда на чл. 202 ИК социологически агенции, а от други доставчици на медийни услуги или в социалните мрежи. Тези нарушения на правилата на изборния процес оказват негативно въздействие върху решенията на избирателите и могат да доведат до изкривяване на вота им. Подобна забрана за оповестяване на данни от социологическите проучвания в изборния ден е предвидена в други държави членки на Европейския съюз, което сочи на нейната важност. Изход от ситуацията, свързана с нарушаване или заобикаляне разпоредбите на Изборния кодекс при провеждане на предизборни кампании и неправомерно оповестяване на резултати от социологически проучвания, може да се търси чрез промяна на § 1, т. 15 от Допълнителните разпоредби на Изборния кодекс, която изрично изключва от дефиницията за медийни услуги социалните мрежи – фейсбук, туитър и други подобни, и личните блогове. За да се прилагат законовите изисквания за предизборната агитация и за оповестяване на данни от социологически проучвания в изборния ден, за нуждите на Изборния кодекс посочените в § 1, т. 15 от допълнителните разпоредба социални мрежи и личните блогове да бъдат приравнени на медийни услуги по смисъла на този кодекс.

Едновременно с горното законодателно изменение положително влияние върху нарушенията ще има увеличаване на размера на глобите и имуществените санкции за нарушителите по в чл. 475 ИК, тъй като предвидените такива понастоящем въобще не са препятствие за нарушителите, които реализират много повече ползи от евентуално наложена глоба, която съдът да потвърди и да платена в бъдеще. Имушествените санкции по чл. 484 ИК за доставчиците на медийни услуги, които нарушават изискването за обявяване на информацията за сключените от тях договори, е подходящо да бъдат завишени по същите съображения.

Вносители:

Никола Тодорова
Елена Юнева -
Силвия Христова
Десислава Христова

Зина Тяхкова

Дашинка Антонова-Кривель

Димитр Петров

Платон Белов

Мария Петрова-

Милена Трифонов.

Наденда Колева-Стоичева

Михаелъ Лещан

Петър Бочанов

Предварителна оценка на въздействието на Законопроекта за изменение и допълнение на Изборния кодекс

1. Основания за законодателна инициатива

Действащият Изборен кодекс е в сила вече повече от 12 години. В сравнение с годината на приемането му и първоначалния период на прилагане, днес обществените отношения и средата, като цяло, са доста различни. Променени са възгледите и уменията на гражданите (особено на по-младите), политическата обстановка, технологиите и начините и възможностите за общуване и работа. Непроменено като че ли остава отношението към избирателните ни права. Темата за това как упражняваме и осмисляме тези права и как се конституират централните и местни органи на власт продължава да е винаги „чувствителна“ и нерядко заемаща централно място в обществения живот.

Промените в обществените отношения разбираемо предизвикват и налагат промени и в нормативната уредба.

С настоящия законопроект предлагаме отмяна на ограничаването на броя избирателни секции извън дипломатическите и консулските представителства, които могат да се образуват в държавите, които не са членки на Европейския съюз; възстановяване на правилото за 31 многомандатни изборни района за произвеждане на избори и отпадане на многомандатния район извън страната; уреждането на гласуването с машинна бюлетина като принцип за начина на гласуване (освен в изрично посочени хипотези), респективно - отпадането на възможността избирателят – по негов избор – да гласува с хартиена бюлетина, както и засилване на ролята и дейността на обучителното звено на ЦИК. Считаме, че с въвеждането на машинното гласуване като принцип положителните резултати ще са в няколко насоки: изборният процес ще стане по-бърз; няма да има недействителни бюлетини; протоколите ще станат по опростени и ще се попълват по-лесно от секционните избирателни комисии; ще се избегнат грешките при двойното броене и отчитане на резултатите от гласуване с хартиени бюлетини и с машинни; след края на изборния ден резултатите ще се обработват много по-бързо от всички комисии.

2. Заинтересовани групи

Всички български граждани, непосредствено и пряко - тези от тях, които имат право да гласуват. Изборната администрация и институциите, които имат ангажимент към изборния процес.

3. Анализ на разходи и ползи

Ще са необходими допълнителни средства за образуването и разходите за нови секции в страните извън Европейския съюз съгласно постъпилите нови заявления на избирателите. Като цяло не се очакват значителни допълнителни административни разходи. Очакваните ползи са значително по-големи спрямо необходимите организационни действия. Смятаме, че при приемането на настоящата законодателна инициатива ще се постигне повишаване на доверието на гражданите в изборния процес чрез гарантиране на по-пълно упражняване на техните изборителни права.

4. Административна тежест и структурни промени

Приемането на законопроекта не е свързано с административни промени или допълнителни административни тежести.

5. Въздействие върху нормативната уредба

Не се налагат промени в други нормативни актове.

6. Равно третиране от държавата и демографско развитие

Законопроектът съответства на принципа на равенство и равно третиране, няма пряко отношение към балансираното демографско развитие, но по никакъв начин не би имал негативен ефект.

Вносителите:

Лиляна Тодорова
Елена Ночева
Силвия Христова
Десислава Костова
Зюлка Тихова
Ваня Николова
Корнелия
Димитър Петров

Тіпанен Белов

Мария Петрова -

Милан Трифонов.

Наденда Колева - Стойчев.

Михаела Лецова.

Петер Висанов.